

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

FŐMUNKATÁRS: KUN BERTALAN

Előfizetési ára:

Egész évre ... .. 8 korona
Fél évre ... .. 4 korona
Negyed évre ... .. 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre ... .. 14.— kor.
Fél évre ... .. 7.— kor.
Negyed évre ... .. 3.50 kor.

A balesetbiztosítás (18-től 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.”-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Márk Károly.

Losonc, deczember 6.

(K. B.) Manapság, midőn igen gyakran igazi tehetség nélküli nagyságok állfénnyökkel, — miként a lapokon tündöklő lidérczfény — ámitják a világot, felette meg van nehezítve a komoly tudással bírók emelkedése és éppen ezért örül az igazságérzet, ha egy arra teljesen reá termett férfi emeltetik az őt méltán megillető magas pozczra,

mi által ugy a valódi tehetség, mint a kitartó munkásság nyeri el méltó jutalmát! És ha az ily férfi a munkásság és tehetség mellett magas állására szerető szívet is visz magával és annak melegét árasztja környezetére, azt a férfit igazi szeretettel is veszik körül!

A m. kir. kereskedelmi minisztériumnak a közel multban történt újjászervezésénél a kereskedelmi miniszter az egyik szakosztály élére valóban közmegelegedésre egy oly férfit állított, kire fentebbi szavaink minden tekintetben ráillenek. E férfi *Márk Károly* miniszteri tanácsos, az V/B. szakosztály (vasuti üzlet és forgalom, vasuti és hajózási főfelügyelőség) főnöke.

Az ő kinevezése minket vasutiakat nemcsak büszkévé tesz, de örömmel is tölt el. Büszkék vagyunk reá, mert mi közülünk való és igazán örülünk kinevezésének, mert tudjuk, hogy egy oly férfi állt az egyik legfontosabb vasuti osztály élére, a ki nagyon jól ismeri a mi szolgálatunkat, mert hiszen hosszú időn át a m. kir. államvasut szolgálatában állott, s eddigi pályafutását közöttünk kezdte és fejezte be. Nyugodtak vagyunk tehát, hogy ő a mi bajainkat alaposan ismeri s így azokon leginkább fog is tudni segíteni.

Ő nem azok közül való, a kik beleszületnek a magas állásba, hanem azok közül, a kik próbálták a vasuti életet s így tudja azt is, hogy az mennyit ér, tudja azt, hogy milyen nehéz küzdelem az! E küzdelem a nehéz viszonyokkal pedig fogékonnyá nevelte az ő szívet a mi ügyeink iránt.

Örömmel nézünk mindezeknél fogva az ő további működése elé s azon erős hittel van eltelve szívrünk, hogy csalódnai nem is fogunk.

Ágyazási anyagok átvétele.

Közli: —e —á.

Az ágyazási anyagok átvételénél a szállítók részéről majdnem minden évben panaszok merülnek fel a szállított mennyiségre nézve. A felszólamlások jogosságát sok esetben nehéz megállapítani, mert mikorára a panasz letárgyalva lesz, a kavics már a pályában fekszik. Ez okból azt hiszem, nem lesz felesleges szószaporítás, ha az átveendő ágyazási anyag mennyiségének számítási módjait pályafelügyelőinkkel közöljük.

Az átveendő kavics rendszeren szabályos formákba lesz rakva alkalmas sík helyen oly formán, hogy mennyiségét könnyen megállapíthassuk. Legezészerűbb forma egy „prisma“, melynek alapja és teteje szabályos négyszög, az az olyan négyszög, melynek szemben lévő oldalai párhuzamosak egymással. Megjegyezzük, hogy a „prisma“ elnevezés ezen formánál helytelen, de mivel közhasználatú, nem célunk erre is kiterjeszkedni.

Az ilyen prisma köbtartalmát három féle módon szokták kiszámolni. A szállító annak fog örülni, ha az alábbi első mód szerinti számítással vesszük át tőle a kavicsot.

Első mód. Az alsó- és felső lap területét

összeadjuk, ennek felét vesszük és megszorozzuk a magassággal. Legyen pl. az alsó négyszög hossza 10 m. szélessége 5 m., a felső négyszög hosszúsága 7 m., szélessége 2 m., a szélességet természetesen merőlegesen véve a hosszúságra; a prisma magasságát vegyük 1.2 m.-nek. A közölt számítási mód szerint a köbtartalom: 5×10 hozzáadva $2 \times 7 = 64$; ennek fele 32 ez szorozva a magassággal 1.2 m.-el = 38.4 m^3 .

Ezen számítási mód általánosan el van terjedve, bár helytelen, épúgy, mint a második mód, a melyet viszont egyes szállítók szeretnek alkalmazni, a nekik dolgozó szakmányosokkal szemben, mert a helyes mennyiségnél kisebb eredményt mutat ki. Ezen második számítási mód abban áll, hogy kiszámítják a magasság felében a területet és ezt szorozzák meg a magassággal. Ha ugyanis az alsó- és felső hosszúságot összeadjuk és ennek felét vesszük, kapjuk a prisma hosszúságát a magasság felében, és hasonló módot követve a szélességet a magasság felében. A fenti példát véve a prisma hosszúsága a magasság felében 10 és 7 fele = 8.5 m. és szélessége a magasság felében 5 és 2 fele = 3.5 m. A köbtartalom $8.5 \times 3.5 \times 1.2 = 35.7 \text{ m}^3$. Mint látjuk, a

TÁRCZA.

Ötven mértföld.

*Ötven mértföld van közöttünk!
De messze vagy feleségem!
S mégis, mintha ölelnék,
Mellettem vagy, aktént érzem.*

*Látom, amint csókolgatod
Agg anyádat 's hallom szavad
Keseregve fuldokolni,
Midőn csókod rája tapad.*

*Hát te édes! érezed-e,
Amint forrón megölellek
És hallod-e óh, hallod-e,
Dobogását a szívemnek?*

Ö. Papik Sándor.

A henezegő férj.

— A „Haladás“ eredeti tárczája. —

Tamás ur eleintén szabadkozott, hogy nem jöhet velünk, mert találkozója van valamelyik hivatalnoktársával, de mikor rápírtottunk, hogy talán a feleségétől fél s azért nem mer eljönni, hát egyszerre ráállt a budai expeditóra:

— Az ördögbe is, csak nem tartotok engem olyan gyáva ficzkónak, a kinek az asszony parancsol? Most már csak azért is megyek!

Mig kiértünk a kis, Gellérthegy alatti koresmába, a hol állítólag műtelen bort mérnek — nem győzött eleget dicsekedni vele hogy micsoda pompás és boldog élet az a házasiélet.

— Nektek, az élet kopott országutján járóknak, fogalmatok sincs róla, hogy micsoda felségesen szép, rózsás gyalogösvény az a házasság. Csupa fény, csupa derű mindenhol. A szerelem lassanként szeretetté, becsüléssé alakul át; az asszony úgy tiszteli a férjét, mint valami magasabb lényt; óhajtása parancs előtte s életének csak egy feladatát ismeri, azt, hogy mindent férjének kedvére tegyen.

számítás így jóval kevesebbet eredményezett, mint az első mód szerinti számításnál.

Pontos eredményt úgy kapunk, ha az alsó szélesség kétszereséhez hozzáadjuk a felső szélességet és ezt megszorozzuk az alsó hosszal. Ezen eredményhez hozzáadjuk azon számot, mely képződik, ha az alsó szélességhez hozzáadjuk a felső szélesség kétszeresét, és ezt megszorozzuk a felső hosszúsággal. Végül az összeget megszorozzuk a magassághatodrészével.

Az előbbi példát véve, az alsó szélesség kétszerese 10, hozzáadva a felső szélességet $2+1=3$; 3 megszorozva az alsó hosszal $10 \cdot 3=30$.

Az alsó szélesség 5, hozzáadva a felső szélesség kétszeresét $4+1=5$; 5 megszorozva a felső hosszúsággal $5 \cdot 7=35$. — $30+35=65$.

180 megszorozva a magassághatodrészével, az eredmény annyi mint $36 \cdot 6 \text{ m}^3$. És ez a helyes köbtartalom.

Fontos e méretek vételénél, hogy a magasság több helyen legyen lemérve. Ha a magasságok nem egyenlők, úgy a lemért magasságokat összeadjuk és elosztjuk a méretek számával. Pl. ha a magasság az egyik szélén 1,3 m., a közepén 1,37 m., a másik szélén 1,2 m., akkor magasságnak a követ-

kező számot vesszük: $1,3+1,37+1,2=3,87$; $3,87:3=1,29 \text{ m.}$

Legzélszerűbb természetesen, ha a fölap az alsó lappal párhuzamos, a mit a szállítótól követelni lehet.

Szabálytalan kavicsformákra nem terjeszkedünk ki, mert ezeket rendszeren egy műszaki hivatalnok méri fel.

Gyakran a kavics a vasúti kocsikban lesz átvéve. Ilyenkor a kocsik használt rakterülete megszorozva a kavics magasságával, adja a köbtartalmat. A kocsikban való átvételnél célszerű a berázódásra is számítani, mert míg a kavics rendeltetési helyére ér, hol újból meg lesz mérve a kavics magassága, a magasság kisebb lesz. Tekintve azt, hogy a vasut tisztességes árt fizet a kavicsért, joggal követelhetjük, hogy a szállító a kavics természetéhez képest a magasságot bizonyos túlmérettel adja meg, mert nem a kavicszemek közötti sok lyukért, hanem a kavicsért fizetünk. Ha a berázódás csak 5 cm., az egy 20 m^2 -méter területű kocsinál már 1 m^3 -t tesz ki, a mi nem csekélység, mert egy kocsirakománynak mintegy heted része, 50 kocsiból álló kavicsvonatnál 50 m^3 . Minden kocsiban egy vonással jelöljük meg a kocsik oldalán

— Látod, mi pedig azt hallottuk, hogy azért kerültél eddig is minket, mert a feleséged valóságos magánzárkában tart téged.

— Hazugság, no hiszen még én engedném magam korlátoztatni a szabadságomban? Szerettem otthon ülni, mert jól éreztem magam; és mert a világon higgyétek el, nincs nagyobb boldogság, mint meghuzódni a békés családi fészékben.

Odabent a kis koreszmában azután még nagyobb lelkesedéssel beszélt. Először ott is a házaselet boldogságáról. Később azonban áttért arra is, hogy ő tulajdonképpen milyen nagy hatalom odahaza:

— Tulajdonképpen azt is hiszem, hogy a házaselet legnagyobb boldogsága abban áll, hogy az ember abban a kis körben, melyben állandóan él, teljesen kifejezésre juttathatja az ő autokratái hajlamait, egyeduralmi vágyakozását. Mert ez a vágy benne él minden ember lelkében, s a ki azután nem tud soknak parancsolni, hát boldog lesz, ha parancsolhat a feleségének, meg a gyermekeinek. Csunya tulajdonságunk ugyan ez a hatalom utáni zsarnoki vágy, de nem tagadjuk el.

A második butelliának még végére sem jártunk, már Tamás ur azt jelentette ki, hogy magánál nagyobb zsarnokot nem ismer a föld hátán.

— Szeretnék parancsolni magamnak, de nem tudok. Szeretném elhíttetni magammal, hogy a nő is csak olyan, mint mi, egyenrangú társunk, de hiába, nem megy. Nem tudok neki engedni egy jottát sem. Még ha valamire, a miről tudom, hogy fehér, azt mondom, hogy fekete, hát neki el kell hinnie. És el is hiszi. Mert a földolog, hogy jól trainirozzuk a feleségeinket. Még pedig legteljesebb szigorral, a legkisebb elnézés nélkül kell elkezdni a traininget mindjárt a házaselet első napjaiban. Mert ha akkor engedünk, jaj nekünk!

Vacsora után már elmondta azt a nagy stiklijét is, mikor először meg akarta verni a feleségét:

— Nem akarta felvenni azt a ruhát, a melyiket én parancsoltam rá. Kétszer felszólítottam, harmadszorra elővettem a poroló pálczát és... és az asszony hűségesen felhuzta azt a ruhát, a melyiket én akartam. Szerencsés-jére, mert...

— Csak nem ütötted volna meg?

— De bizony meg. Már én ilyen vagyok. Nem tudok parancsolni magamnak.

Ugy kilencz óra tájban elborult az arca a mi barátunknak. Szedelőzködni kezdett, hogy ő megy.

— Talán csak kilencz van a kimaradási engedélyed?

azt a magasságot, melyet a szállítónak be kell tartani a berázódásra és a kocsi teherbíró képességére való tekintettel, még mielőtt a kavicsot a kocsiba rakják. Mennél apróbb szemű a kavics, annál kevesebbet kell számítanunk a berázódásra; hogy mennyit számítsunk, azt csak gyakorlati mérések alapján lehet megállapítani és erre a pályafelvigyázó az osztálymérnökségtől fog kapni utasítást.

Ha a kavicsot a kocsiban vesszük át, leghelyesebb a hidmérlegen történt súlylemérés szerinti számítás — ha ugyan a termelő hely közelében levő állomáson van hidmérleg. Megrakunk egy kocsit szabályosan, számításba véve a berázódást. Kiszámítjuk a köbtartalmát és azután a kocsi bruttó súlyát állapítjuk meg a hidmérlegen. A bruttó súlyból levonjuk a kocsi oldalára irt önsúlyát, és így megállapítjuk, hogy a számított köbtartalomnak mennyi súly felel meg, illetve, hogy 1 m³ kavicsnak mennyi súly felel meg. Ha ezt tudjuk, úgy bármely kocsiban könnyen megállapíthatjuk a kavics köbtartalmát, mert csak a nettósúlyt kell osztani egy m³ kavics súlyával.

Az elmondottak alkalmazhatók építési anyagok, kő, homok stb. átvételénél is.

Ez megint használt. No hát marad. Megmutatja ő, hogy akár reggelig is itt marad.

Ott is maradt. Hanem a jó kedvének mintha ettől az órától kezdve egyszerre vége szakadt volna.

Ideges, izgékony lett, minduntalan az óráját nézegette. Végre megkönnyörtültünk rajta s tizenegy felé haza indultunk.

Még a lánczidőhöz sem értünk, mikor elkezdte, hogy valóban ezudarság némelyik férjtől, hogy nem respektálja a felesége éjjeli nyugodalmát.

— Valóban szegyenlem magam előre, mikor eszembe jut, hogy szegénykét ma fel fogom költeni. Igazán gyöngédtelenség lesz. Ha jól összeszid, meg fogom érdemelni.

— És te el fogod tűrni?

— Hogy eltűröm-e? Hát csak nem vagyok valami vadállat, a ki védtelen szegény nőkkel gorombáskodik! Fúj, nincs utálatosabb, mint a goromba férj. Pedig van ám olyan is.

— Eh, az asszonyokkal nem érdemes más-kép bánni!

— Kérlek, ez ázsiai felfogás. Szelidség, gyöngédség, csak ezek lehetnek a fegyvereink velők szemben.

— A legnagyobb élvezet uralkolni otthon!

— Én nem találok abban semmi élvezetet. Tessék férfiakkal parancsolni, ne gyöngédeknek. Ez nem virtus!

Kettős ünnep.

Az elmúlt héten kettős ünnepet ült a miskolci üzletvezetőség III. osztálya. Deczember hó 1-én töltötte be Papik Sándor főellenőr, osztályfőnök-helyettes 30-iki szolgálati évét.

Harminez év bármely szolgálatban hosszas idő, annál inkább nagy idő a vasuti szolgálatban, melynek fáradalmai, izgalmai, testet és lelket egyaránt igénybe vesznek.

Nagy idő ez különösen akkor, ha mint Papik Sándor, ezt mind lankadatlan szorgalom, buzgó törekvés és állandó munkálkodás között töltöttük el.

A munka embere volt Papik Sándor mindig, ilyenek ismerte mindenki, a ki dolgozott, fáradt nem az érte kijáró elismerésre tekintve, hanem mert erre lelkiismerete, kötelesség-érzete és hivatásának szeretete ösztönözte.

Hivatalos működését munkaszeretete mellett, még az alája beosztottak iránti méltányos és jólelkű bánásmód és az igaz kollegialis érzület jellemezték mindig.

Méltán megérdemelte tehát, hogy ezen évforduló alkalmával a hozzá beosztottak felkeressék s kifejezést adjanak iránta érzett tiszteletük, szeretetük és ragaszkodásuknak.

Az üzletvezetőség III. osztálya Tárczay Ferencz felügyelő osztályfőnök vezetése alatt járult Papik Sándor elé.

Tárczay felügyelő üdvözölte meleg szavakban, úgy a maga, mint a III. osztály nevében

Mikor elérkeztünk a Tamás barátunk lakása elé, alázattal megkért, hogy ha véletlenül találkozunk a napokban a feleségével, erősítsük meg mi is, hogy ekkor és ekkor együtt voltunk a Columbia galambtenyésztési kör közgyűlésén.

Egyébiránt a cipőjét már a kapu alatt lehuzta s úgy ment fel a lépcsőn...

Julius.

Akaszttáskor.

Mit követelt el? Bűnt nagyot!

Hozatnak hát hóhért, papot,

S meglortlásul szörnyetteért

Im' elveszik az életét

Ember ítél ember fölött!

Ugy kell neki! Csak bűnhődött!...

S míg a tömeg szór átkokat,

Engem úgy bánt egy gondolat!

Talán mikor még nem valánk,

Rút bűn szennye tapadt reánk?

S a bűn méltó büntetése:

Az ember — megszületése!

is az ünnepeltet, ki meghatottan köszönte meg az ünnepeltetést és kérte kartársait, hogy őt továbbra is tartsák meg jó emlékezetükben. Az üzletvezetőség általános osztálya küldött-ségileg tisztelgett az ünnepeltnél s fejezte ki jó kívánatait.

December hó 2-án este Tárcazy Ferencz felügyelő osztályfőnök névestélyét ünnepelte meg, kedélyes lakomával a III. osztály, a „kis pipa“ vendéglő külön termében

Az osztályfőnök iránt érzett osztatlan szeretet és nem a kötelességszerű udvariasság hozta itt össze az osztály tagjait, összejöttek ünnepelni azt a férfit, aki több évi osztályfőnöksége alatt mindenkiel szemben nagy kötelességtudása mellett egyformán igazságosnak, barátságosnak s gavallér uriembernek mutatta magát, s aki ezen kiváló személyes tulajdonaival mindenkiel csak szeretet tudott ébreszteni és aki ezen alkalommal is szerénységének s szeretetreméltóságának fényes jelét adta azzal, hogy az ünnepeltetést a 30-ik szolgálati évét előző napon elért Papik Sándor főellenőrre igyekezett áthárítani.

Az első felköszöntőt Papik Sándor főellenőr mondotta Tárcazy felügyelőre, dicsérvén őt, mint olyan osztályfőnököt, kinél jobbat kívánni sem lehet, kiemelvén az osztályfőnök jeles tulajdonságait. Szavait lelkes éljenzés kísérte.

Majd köszönetet mondván a megemlékezésért, Tárcazy Ferencz emelt szép szavakban poharat, Papik Sándor főellenőrre igyekezett áthárítani az ünnepelést, kívánván neki, hogy

még hosszas időn át maradjon meg a szolgálatban az intézet javára

Azután Szentimrey József ellenőr szólalt fel, s humoros beszédben tiltakozott az ellen, hogy egyszerre üljük meg a kettős ünnepet s ezáltal megfosztva legyünk attól, hogy többször is összejöjjön az osztály ily barátságos lakomára

Tárcazy felügyelő felköszöntötte Polánszky Antal főellenőrt is, ki az idén lett főhivatalnokká, s kivel együtt azzal adtak kifejezést annak, hogy osztálytársaikkal együtt éreznek, s hogy azoknak szokásaiban, mint kartársak osztoznak, hogy úgy Tárcazy felügyelő, mint Polánszky főellenőr ez alkalommal lerótták idei előléptetésük folytán az osztályban szokásos stalláriumot, magukra vállalván a lakomán elfogyasztandó borok költségeit, ami persze nagy lelkesedést keltett

Poharat emeltek még Papik Sándor, megköszömvén az ünnepeltetést, azután újból Tárcazy felügyelő, Kállay Manó ellenőr pedig az érkezett üdvözlő táviratokat olvasta fel

Majd bevonult a terembe Radics bandája és a késő éjjeli órákig tartotta együtt lelkes hangulatban a társaságot.

Budapesti levél.

December 5.

Itt a tél. És vele egyidejűleg megjöttek a mi sirálmadaraink, a veszedelmek jóslói, tanúi és minálunk, a vasutaknál azoknak

Innen-onnan.

Inasok közt.

- Megházasodott a majszter!
- Ugy köll neki!

Őszinte.

- Hazas ön?
- Nem!
- No ez igazán nagy szerencse a feleségére nézve!

Nem szereti.

- Miért nem iszik egy csésze kávé?
- Először mert a kávé nem szeretem, másodsor, mert ma délután már négy csészével megittam

Nagy szerelem!

- Kisasszony én magát szeretem kimondhatlanul!
- No de azért a papával csak tud beszélni?

Furcsa.

Mónika (tünődve): Furcsa! Én tanolok rosszul és mégis a táti bokta mogát!

Bíró előtt.

Bíró: Ugyan nem szégyenli magát, hogy kereskedő létére ily embertelenül össze rugdalta a feleségét!

Kárpelesz: Üsmeri a bíró ór az én feleségem?

Bíró (mosolyogva): Még nem volt szerencsém!

Kárpelesz (dühösen): Akkor ne beszélje a bíró ór:

Órásnál

— Mondja kérem, hogy van az, hogy a sok óra ott a kirakatban mind máskép jár?

— Kérem ez onnan van, mert az egyik jobban jár mint a másik!

Lipótvárosban.

Polkelesz: Te Számi, mért eszel te kenyért mikar tánczolsz?

Valzelesz: Thodod ezek a tánczus nők oljan küvérek, hodj félek hodj a jomromat elrontok!

Ok.

— De ez már nem szép! Két hete hogy egy esernyőt kölcsönöztem és még ma sem kaptam vissza!

— De kérem! Tehetek én arról ha még azóta mindig esik az eső?!

Iskolában.

Tanár: Mikor élt Julius Caesar?

Tanuló (hallgat.)

Tanár: Úgy látom, maga nem ismeri a történelmi évszámokat.

Tanuló: Az évszámokat ismerem, csak azt nem tudom, hogy mi történt bennök.

Ószeres.

— Handlé! . . Handlé . . . mi van eladó . . .

— Mit ordit maga itt ilyen jókor!

— Nű? Sak nem fogom tolán minden partájnak külön a fölibe sógni?

okozói is: a köd, a zúzmara, a hó. Nyomukban pedig itt is, ott is felcsattan az a bizonyos harsogás, mely rémes borzadálylyal tölt el mindeneket. Mert hangja elhat a legtávolabbi vidékekre is s a testvér táviródrót ilyenkor nem fukarkodik a részletek borzalmisságainak kiszínzésében. Jaj azoknak, akiket az a sirálymadár megtép az ő karmaival . . . ott, a szétforgácsolódo kocsironcsok között! És jaj azoknak, akiket ez a sirálymadár megérint a szárnya suhogtatásával, mint felelős vasuti embereket! . . .

Pozsonyból összeütközés híre jön. Egy gyorsvonat belerohant az előtte bandukoló tehervonatba. Néhány ember megsebesült, néhány kocsit összetört. Punktum. A rendes recipe szerint történt minden. Akik ismerik ennek a recipének összetételét, azok csak a vállukat vonogatják s a fatalizmus egy nemével várják a második, a harmadik hasonló balesetnek hírét. (Amik régi tapasztalás szerint úgy a nyomában járnak egymásnak, mint a kétszerkettőnek a négy). Akik előtt ez a recipe még nem ismeretes, azok idegeskednek, toporzékolnak, szidják a vasutat, annak minden teremtményét és fenekestől

forgatnák ki- és fel mindent, ami baleseteket okozni szokott. Haragjuk annál nagyobb, minél inkább kell látniok, hogy ennek a veszedelmes betegségnek nem akad orvosa sehol a föld kerekiségén. Mert hiába, ez olyan rákfene, hogy minél erőszakosabban operálják annál jobban terjed.

Hát mint minden dologban, itt is csak a középut az, amelyik leghamarább célhoz vezet, már amennyire ez a cél egyáltalán megközelíthető. Nincs igazuk a fatalistáknak, de nincs igazuk az erélyes operatőröknek sem, amikor ilyenféle eseménynyel állanak szemben. A fatalistáknak azért nem, mert felfogásuk a közönyig juttatná a dolgokat, már pedig a közöny öl. A tulságos erélylyel dolgozóknak azért nem, mert a megfélemlítés lehetlenné teszi a nyugodt gondolkozást, az izgalom pedig nem képes higgadtan cselekedni. Aki tamáskodva fogadja ezeket az állításokat, azt megint csak a tapasztalatok által beigazolt tényekre utalhatom.

Marad tehát a középut . . . Hm . . . De melyik az? Hol van, hol található? És micsoda pápaszem kell hozzá, hogy az ember észre vegye, ha meg egyszer észrevette, a nyomán tudjon maradni? Biz' ez nehéz dolog, kérem.

HETI KRÓNIKA.

Amerikában most nagy jajgatás vagyon
Wlassics rendelete zokou esett nagyon.
Magyar püspököknek szólott a riadó:
Ne amitson többé a pánszláv izgató!
Élősködnék ők csak a jámbor tót népnél,
Ha baj van ott hagyják őket a fa-képnél.

Pénzügyi bizottság szörnyen jajveszékél
Sok a kiadásunk, kevés a bevétel,
Korhadt a MÁV-rendszer, mozdonyaink rosszak . . .
Közbe veti magát Láng apánk a szóznak:
„Ne csépeljünk szalmát, most nem ez a kérdés.
Nem szó kell itt, hanem: *fizetésrendezés!*”

Nem jó vért mutatni ha éhes a tigris.
Riadót fújtak az Éhös Péterek is.
Koplaltak eleget, most esőöng a zaeskó
Részti követel abból a magyar tanító.
Hogy rájuk fér, abban ninesen félreértés,
Királynak — bakternek kevés a fizetés!

Rákóczy Ferencznek szobrot állít Kassa
Érezbe öntik, hogy őt mindenki láthassa,
Bár emléke köztünk parlagon nem hever,

S imádjuk, szeretjük amig magyar szív ver!
Nála nagyobb nem volt hosszú idő óta,
Örök imánk maradt a Rákóczy nóta!

Keeskeméti Győzöt mondják, hogy elfogták,
Az ellopott kincsesel Budapestre hozzák.
Egyszer már elfogták jött a hír: *positív!*
Aztán kitűnt, hogy az, egy magyar detektív!
Egy két baklövés a rendőrségnek semmi,
Elvnek marad: *mér mer, rőndnek muszáj lönnyi!*

Kolozsvárt egy postást lemészárolt Fridrik,
Rém galád tettéért most szörnyea bűnhődik.
Leké-eit Bali úr, rossz lett a masina . . .
Csütörtökön reggel bitó'ára húzta.
Rossz végét az ujság szana-szejjel hordja . . .
Őt nem, de az anyját minden ember szánja!

Elsőnek akartam, mondom a legvégén.
Igaz óhaj lesz ez nem pediglen tőmjén;
Kedves Sándor bátyánk, légy boldog szerencsés,
Másik harmincz éved legyen nyugodt, békés!
Költői lélek vagy, ne is légy soha más,
Áldjon meg az Isten! szálljon rád az áldás!

Miskolez, 1902. december 7.

Görög.

Nehezebb, mint elbusulva vállat vonogatni, vagy mint mérgesen teremtettézni.

Nézzük csak ezt az egy esetet, a pozsonyi összeütközést. Tapasztalásból tudjuk, hogy az efajta utólérések nagyon sok mindenféle okra vezethetők vissza. Az elől haladó vonat nem tud menetidőt tartani, mert túl van terhelve; mert rossz a tüzelő szén vagy mozdonyának más ok miatt nincs elegendő gőze; mert a kerécsuszás nyavalyája éri utól; mert a nagy hidegben a kocsitengelycsapok körül fagyni kezd az olaj; mert egy másik vonat czammog előtte, stb. stb. Vagy a vonatnak nyílt pályán meg kell állania, mert mozdonyának, kocsijainak baja történt, ami miatt tovább nem mehet; mert távjelzőnél, semafornál, pályaoárnál megállították más akadályok miatt. Mindezekben az esetekben a vonatszemélyzet is, a vonalszemélyzet is nagyobbreszt csak szenvedőleges szerepet visz, mert hiszen a lassumenet, a megállás nem tőle függő (vagy csak igen ritkán tőle függő) okok miatt történik, meg van azonban a módja hozzá, hogy a vonatot érhető bajnak elejét vegye. Mert vagy jókor tudomást szerez a menet lassabbodásáról és akkor már eleve gondoskodhatik a biztosítási

teendőkről; vagy, ha a lassítás, megállás hirtelen, váratlanul történt, még mindig marad annyi ideje, hogy vonatát az utólérés ellen fedezze. Ezekben az esetekben, ha hiven teszi meg mindenki a maga észszerű kötelességét, az utólérés által beálló balesetek egész bizonyossággal elkerülhetők. Ezeket tehát tovább akár ne is teszgezzük.

De van az e fajta baleseteknek egy más kiindulási pontja. Az, a mikor a forgalmi szolgálattelvő is, a vonatszemélyzet is tudatosan, vétkes könnyelműséggel erőszakolja egy vonatnak indulását egy másik vonat előtt akkor, a mikor a megengedhető legkésőbbi indulás ideje tényleg már jócskán elmúlt. A menetlevélbe közös elhatározás és kölesönös beleegyezés alapján beleiratik a legkésőbbi indulás ideje, a mozdonyvezető pedig vitézül magára vállalja, hogy mit neki az a 6—7, vagy még több percz is. Behozza ő azt a harmadik őrházig... Be ám. Behozza úgy, hogy a harmadik és a negyedik őrház között már lökdösi vonatát hátulról az a „másik“. És megtörtént a baleset annak daczára, hogy a menetlevelek adatai a legszigorubb pontossággal töltettek ki

Senki reám ne vessen azok miatt, a miket

CSARNOK.

A családi élet

Angolországban és Amerikában.

II.

Bolondnak tartanak, ha valaki, akinek a vállán egy olyan fontos ügy nyugszik, mint Sian vagy déli Afrika, egy vagy két napot azzal fecsérelne el, hogy lovai az epsomi gyepen győzzenek. De hát Angolországban több cím is van ám a nemzeti érzelem és büszkeség ápolására.

Az angol nőnek, ezt el kell ismerni, kevés vetélytársa van a háziasságban. Igaz, hogy csodálatos módon elő is van készítve erre a szerepre. Már serdülő korától évről-évre bizonyos összeget kap kezébe, hogy abból lássa el magát ruhával s később abból fedezze az élelmezési költségeit. Természetesen, mikor aztán abba a helyzetbe jut, hogy önállólag vezesse a háztartását, semmi meglepő sincs rá nézve új helyzetében. Végre is bátoritást talál a közvéleményben. Angolországban senki sem szegyenli a takarékoskosságot a királynétől kezdve, le az ő legutolsó alattvalójáig. Ott nem lehet oly könnyen, sem oly gyorsan szerezni a pénzt, mint Amerikában; aztán több értéke is van ám.

Ebből következik, hogy a munkaszeretet Angolországban igen nagy; de azért az angol mindig gazdálkodik erejével; ránézve életszükség a nyugalom. A legjobban felhasznált időnek az így elvesztett időt tekinti!

Számtalan azoknak az embereknek a száma, a kik lovakat nevelnek, kutyákat tartanak, vagy virágokat tenyésztenek; a kik croquetet, golfot, vagy tennist játszanak; a kik ritka könyveket, autogramokat, japán ritkaságokat, vagy porcellán-edényeket gyűjtenek; a kik klasszikus, vagy modern nyelveket tanulnak; a kik életszükségnek tartják az évenkénti utazást; a kik megmászják a legmagasabb hegyeket, vagy átkutatják az ismeretlen vidékeket; a kik a vadászat minden nemét űzik, halásznak, botanizálnak, vagy ásványokat gyűjtenek. Még a középszerű anyagi helyzetben levő emberek sem nélkülözik az üdülést vagy más hasonló természetű nyugalmat.

A létért való küzdelem igen súlyos Angliában. Még a legkönnyebb is megviseli az embert. Van 1,200 anglikán lelkész, nem számítva a parochiákat; az ügyvédek 85%-ának nincs ügye; az orvosok 80%-a nem keres évenként 1,200 dollárt. A földművelés olyan válságos helyzetben volt az utolsó években, a hogy földadót általában le kellett szállítani. A lefolyt húsz év alatt annyira megkönnyebítették Angolországban olesó pénzen bizonyos közepes tudás megszerzését, hogy férfiak és nők oly árért képesek eladni, vagy kiköleső-

itt mondok, de hosszú tapasztalás tanulságai állítatják velem, hogy több súlyos baleset okoztatott már az eféle meneterőszakolások, elhamarkodások által, mint olyan okokból, a hol a személyzet csupán szenvedőleges szerepet vitt a baleset előidézésében. De hát mi készíti az embereket az eféle meggondolatlan és könnyelmű, hogy úgy modjam, vakmerő vonatindításokra?

Sajnos, hogy csupa olyan dolog, a mit a végrehajtó szolgálat tudatából már régen ki kellett volna küszöbölni: a kényelmi szempont egyrészt, a meghiányolásoktól való félelem másrészt. A kényelmi szempont alatt többfélét értek: a forgalmi szolgálattévő boldog, ha megint tudhatott egy vonaton, bár holmi szabályellenesség révén is; a vonat-személyzet örül, ha olcsó szerrel tovább juthat egy házzal, közelebb az otthonhoz, a pihenő-állomáshoz, mert tudja, hogy néhány percnyi előny igen gyakran órák vesztegetésétől menti meg a vonalon. A meghiányolási félelem alatt csupán egyet értek: az emberek rendszeres agyonzaklatását, agyonbüntetését jelentéktelen hibák vagy vétségek miatt. Mert ez a rendszer okozza azután, hogy a véletlen szerencsében jobban bizva, mint az

előljáró hivatal könyörületességében, a külszolgálat emberei tudatosan inkább elkövetnek olyan szabálytalanságokat, melyeket palástolni lehet, semmint a jobbik lelkiismeretük szavára hallgassanak...

Ime, itt a két szélsőség. Senkinek sem nehéz megtalálnia közöttük a helyes közép-utat: feltétlen köteleességérzet, lelkiismeretes szolgálattétel az egyik oldalon; okszerű, bölcs, a mellett erélyes vezetés a másik oldalon. Az egyikre épp úgy nevelni kell az embereket, mint a másikra. Mert egyik nem állhat meg a másik nélkül s a szolgálat vallja kárát, ha hiányzik közöttük a kellő arány, ha görbe — a közép-ut.

Temesváry Alajos.

A „Haladás“ II-ik pályázata.

Szerkesztőségünk ismét pályázatot hirdet lapunk olvasó közönsége körében, egy vasuti szakcikkekre, mint szépirodalmi közleményekre.

II-ik pályázatunk föltételei a következők:

1. Egy a hazai vasuti szolgálat köréből vett eredeti szakközlemény, mely népszerű előadásban, egy lehetőleg általánosan érdeklő tárgyat dolgoz fel.

nőzni csekély tudományos készletüket, amivel épen csak hogy az elihaláltól várhatják meg magukat...

A háztartásban tapasztalható takarekosság és mindennemű gazdálkodás valami rendkívüli dolognak tűnnek fel Amerikában. A fehérneműt, a pinczét ott zár alatt tartják és a legtakarékosabban kezelik. A szappan, a gyertya a legkisebb csekélység, a mit az istállóban vagy a konyhában használnak, gondos őrizet alatt van. A gyertyavégeket meg tudják becsülni. Igaz, hogy ennek a gazdálkodásnak a hatása meg is látszik mindenea, le a cselédségig. Azzal a vajjal, mit egy amerikai szakácsné egy hét alatt elfogyaszt, az angol szakácsné egy hóig főzne s még megtakarítaná mellette a zöldséget és a gyümölcsöt is.

Hogy egy kis összehasonlítást csináljunk, pl. Angolországban könnyen lehet jó cselédeket találni. A cselédi teendőket nem tekintik olyan valaminek, a mihez előkészület nem szükséges. Ez ott ép oly foglalkozás, oly állás, mint akármilyen más, amibe nem azzal a szándékkal lépnek be, hogy minél hamarabb odébb álljanak. Sokat kívának a cselédektől s valóban sokat is végeznek. Az angol cselédek bére, beszámítva a sör-pénzt ib, sokkal kisebb, mint amerikai testvéreiké. Szakácsné évenként falun 125 dollártól kezdődő, Londonban 200 dollárig emelkedő bért kap, a mely összeg, természetesen, a nagyobb házakban emelkedik. Szobalányok bére 80—120 dollár. A mi a férfi cselédeket illeti, azok olykor valóság-

gal hihetetlen béreket kapnak. A melyik hatalmas lábikrákkal, hat láb magas termettel s piros arcczal bír, az imponál a maga állásában. De az ilyenek kivételek. A *Daily Telegraph* hirdetésben egy férficselédnek, a kinek kötelessége leendett egy ló ápolása, a házi munka végzése, vasárnap a plébánia templom karában való éneklés, 120 dollárt ajánlottak. Egy hirdetésre, amelyben két kis leányhoz 125 dollár fizetése mellett nevelőnőt kerestek, két nép alatt 162 ajánlat érkezett.

E néhány adatból egy szempillantásra meg lehet itélni a különbséget Anglia és Amerika közt, a hol legalább 100%-al magasabbak a cselédbérek.

Összefoglalva a mondottakat, Angliában a családi tüzhely szeretete határtalanul nagyobb, mint Amerikában. Az angol soha sem tudná a vendéglői s kávéházi életet megszokni, a mi az amerikai előtt olyan kedves és megszokott: s talán ebben lehet keresni az angolok takarékoságának egyik indokát. Egy ház, a végében kertet: ez az angol álma s hogy ezt megvalósíthassa férfi és nő egyaránt képes a legsúlyosabb nélkülözéseket eltűrni. Az amerikai ezt nem tűzi maga elé életcélul s nem is töri nagyon magát utána. Nos tehát melyiket kell a kettő közül többre becsülnünk? Pricze Collier az olvasóra bizza a következtetést.

*Az első pályadíj egy 20 koronás arany
A második egy 10 koronás arany.*

II. Kivántatik két szépirodalmi közlemény
Az egyik vers, a másik próza. *Mindegyik-
nek díja 10—10 korona aranyban.*

Az I. sz. pályázat bírálóiul ismét sikerült
megnyernünk *Görgey László üzletvezető
urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat*, a
miskolci üzletvezetőség forgalmi és keres-
kedelmi osztályának vezetőjét és *Fürész
Sándor főmérnök urat*, a miskolcz üv. von-
tatási osztályának vezetőjét, a kik ez uttal
is készségesen vállalkoztak a bírói tisztre.

A II. sz. pályázat bíráló bizottsága szer-
kesztőségünk tagjaiból áll.

Pályázati feltételek:

1. A pályázatban olvasóközönségünk min-
den tagja részt vehet s abból csupán csak
szerkesztőségünk tagjai vannak kizárva.

2. A pályamunkák névtelenül, jelígyés le-
vél kíséretében küldendők be. A jelígyés le-
vélben a szerző neve és lakhelye foglaltatik.

3. A pályamunkák terjedelme a lapunk-
ban közölni szokott czikkek terjedelmével
legyen egyező, kéziratban körülbelül 8—10
kutyanyelvire terjedjen.

4. A beküldött pályamunkák a „Haladás”
tulajdonát képezik, s azok közlésének joga,
ka pályadíjat nem nyertek is, lapunk szer-
kesztőségét illeti.

5. A pályadíjak a bíráló bizottság által
legjobbnek talált absolut értékű munkának
fognak kiadatni.

6. Azon pályamunkák, melyek a pályá-
díjat nem nyerték meg s lapunkban nem
közölhetők, felbontatlan jelígyés levelükkel
együtt megsemissíttetnek.

7. A pályamunkák f. évi december hó
15-ig küldendők be a „Haladás” szerkesztő-
ségének czímére.

8. A pályázat eredményét karácsonyi szá-
munkban tesszük közzé.

Kelt Miskolczon, 1902. október hó 25-én.

A „Haladás” szerkesztősége.

HIREK.

* **A fizetés rendezés.** Jól értesült forrás után
közöljük, hogy a fizetés rendezés ügye rohamo-
san halad a megoldás felé. A pénzügyminiszte-
rium a hozzá át tett fizetés rendezés ter-
vezetét egészében elfogadta és a kereske-
delmi miniszteriumhoz a részletes kidolgozás
vegett vissza küldötte. Tehát végre idáig is el-
jutottunk s reméljük, hogy a várva-várt rende-
zés a legrövidebb idő alatt keresztül megy, ha
csak a mostani politikai állapotok nem fogják
hátráltatni.

* **Áthelyezés.** Egy kedves kartársunk vált meg
tőlünk, kinek távozását mindenki a legmélyeb-
ben sajnálja. *Dr. Szlammer Ágost*, krivány-
gyetvai állomási főnök a szegedi üzletvezetőség
hez helyeztetett át és pedig saját kérelmére,
hol *Nagy-Becskerek* állomás vezetésével biza-
tott meg. Midőn búcsut veszünk tőle, hogy új
beosztási helyén találja meg azt, a mit óhajtott
és a barátoknak olyan sokaságát, mint itt őt
körülvette! Helyére *Lágler Jenő* lónya bányai
állomás főnök helyeztetett, ennek helyét pedig
Boross Mihály tartalék hivatalnok fogja be-
tölteni.

* **Fásítás.** Az „Erzsébet emlék fák telepítő bizott-
sága” tervbe vette, hogy a vasuti pályatestek oldalán
gyümölcs-fákat fog telepíteni és a végből előterjesztést
tett a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumok-
hoz, hol az eszmét meleg érdeklődéssel fogadták s a
telepítést már a jövő év folyamán meg is kezdik.

* **Súlyos sérülést** szenvedett november hó 27-én este
a miskolci rendező pályaudvarban *Kozsdi Pál* vonat
málházó. Kocsikat akart összekasztani, s a még moz-
gásban levő kocsit elütötte. Amint leesett jobblába a
kerék alá került s összeroncsolatott. Súlyos sérülésé-
vel az Erzsébet kórházba vitték, hol az orvosok jobb
lábát amputálták. A gyors orvosi segély életét meg
menthetővé tette.

* **Értekezlet Szegeden.** A vasuti központi les-
zámoló hivatal igazgatási bizottsága tegnap tar-
totta meg Neugebauer Viktor miniszteri tanácsos
elnökségével szokásos ülését. Targyalás alá került
a kereskedelemügyi miniszternek a Magyar Állam-
vasutakhoz intézett leirata, mely szerint a vasuti
központi leszámoló hivatalba beosztott és a meg-
felelő előképzettséggel bíró alkalmazottak is vé-
gezhetik ezentul magántanulókként a budapesti
vasuti tisztképző tanfolyamot. Ezt a kedvezményt
évenként tizen vehetik igénybe. Elhatározta to-
vábbá az értekezlet, hogy az összes ideiglenes,
avagy napidíjjal alkalmazott személyzet fölvetetik
a létesítendő Magyar Államvasuti Nyugdíjinté-
zetbe. Végül jóváhagyták az előterjesztett elő-
léptetéseket, jutalmazásokat és segélyezéseket.
Előlépett 26 tisztviselő, 34 díjnok és 3 szolgál-
Jutalmat 56 kapott, segélyt 36, összesen 9000
korona összegben.

* **Baleset.** Franciaországban Duneray mellett,
a disppest—valeryi vonalon egy személyvonat
összeütközött egy tehervonattal. Mind a két moz-
donyvezető és egy fűtő életét veszítette, három
más vasuti alkalmazott és két utas megsebesült.

* **Öngyilkosság.** December 2-án a hajnali órákban
Gyöngyös-Gyöngyöshalászi között a gyöngyösi huszár-
laktanyából *Tóth János* huszár kiszökött s elkesere-
dett lelkiállapotában a sinre tette fejét, mely össze-
roncsolatott. Az öngyilkos huszárt Gyöngyösön temet-
ték el. Állítólag egy makranczos lovat adtak neki,
melylyel banni nem tudott, s a lótól eredő féltelme
adott okot az elkeseredésre.

* **Kirabolt vasutas.** A múlt héten Hatvanban Kiss János vasuti alkalmazott lakásán betörők jártak. Az áblakot rámostól kiemelték s úgy mentek a szobába, honnan az összes holmit az utczára hányták, de úgy látszik megzavarták őket, mert a kidobált butorokból nem vittek el semmit.

* **A drótnélküli táviró a gyakorlatban.** Egy olasz lap, a „Monitore delle Strade Ferrate“ érdekes hírt közöl Marconi korszakalkotó találmányának, a drótnélküli távirónak gyakorlati használhatóságáról. A hír szerint az Atlanti-óceánon járó „Alberto“ nevű olasz hadihajó mindaddig, amíg a kanadai Sidneybe nem érkezett, mindennap drótnélküli táviratot kapott Poldim (Anglia) állomásról. A drótnélküli táviró tehát mintegy 4800 kilométer hosszú uton folytonos összeköttetést tartott fenn a hajó és a szárazföld között. A készüléket mindkét helyen maga Marconi rendezte be.

* **Leesett a gépről.** Kárpáti Vilmos kassauerbergi géplakatos f. hó 2-án a ruttkai fűtőházban egy gépet javított, munka közben megcsuszott és oly szerencsétlenül esett le a gépről a kövezetre, hogy jobb keze a csuklónál eltört. A helyszínen megjelent pályaeorvos a törést azonnal bekötötte s remélhető, hogy a fiatal ember pár hét múlva ismét munkaképes lesz.

* **Összeütközés.** Bécs-egeri vonal Blowitz állomásán e hó 4-én két tehervonat összeütközött. Mind a két vonatvezető súlyosan megsebesült és egy mozdony 11 kocsival megsérült. Az 1. számú gyorsvonat, amelynek 5 óra 30 perczkor kellett volna Bécsből Pilsenbe érkeznie, a baleset miatt 1 órát és 25 perczet, a 11 sz. személyvonat pedig, amelynek 7 óra 30 perczkor kellett volna Pilsenbe érkeznie, félórát késelt.

* **Elgázolás.** Las József ruttkai előfűtőt, ki a vágányokon keresztül akart menni, egy tolató gép elütötte és a mozdony alá került. Fején súlyosan megsebesült, egyik lába térd alatt eltört, egyik karján pedig 2 törést szenvedett. Az elszerencsétlenültet a helyszínen azonnal megjelent dr. Sztoladcsik Vilmos és dr. Brichta Arnold azonnal bekötötték s további ápolás végett a tescheni kórházba szállították.

* **Dráma a kupében.** Mannheimban f. hó 5-én reggel a rendező pályaudvaron egy vasuti munkás, aki a kupékat tisztogatta, *egy elsőosztályú kocsi*ban átlőtt *halántékkal holtan talált egy férfit és egy asszonyt.* A vizsgálat egyelőre csak annyit derített ki, hogy a kocsi, amelyben a holt pár feküdt 4 én este érkezett Frankfurtból Mannheimba és hogy a férfi körülbelül harmincz, a nő huszonöt éves lehet. Mindkettőnek rendkívül választékos az öltözéke. Írást nem találtak náluk és semmiféle jelből nem lehet megítélni, vajjon öngyilkosságot követtek-e el közös akarattal, avagy pedig gyilkosság és öngyilkosság történt-e a vasuton.

* **Életmentő kalauz.** Élete koczkáztatásával mentette meg a napokban a bánrévei állomáson egy vasuti kalauz egy szegény napszámos-asszony életét. Ligeti Jakabnak hívják a derék és önfeláldozó kalauzt; megérdemli, hogy nevét átadjuk a nyilvánosságnak. A bánrévei állomásra egy időben szokott berobogni a miskolczi gyors és fűleki személyvonat. Mindössze egy-két percczel előzi meg a fűleki vonat a miskolczit. Így történt f. hó 1-én. A fűleki vonat 3 percczel előbb robogott be, mint a miskolczi. A kalauz — szokás szerint — figyelmeztette az utasokat, hogy ne szálljanak ki addig, a míg a miskolczi gyorsvonat meg nem érkezik. Egy utas, névszerint Szarka Istvánné nem hallotta a kalauz figyelmeztetését és kifelé igyekezett a kupéból. Ebben a pillanatban robogott be a miskolczi gyorsvonat, melynek mozdonyától alig 1—2 lépésnyire volt Szarka Istvánné. Az utasok lélekzetüket visszafojtva nézték a borzalmas jelenetet és bizonyosan a vonat kerekei alatt lelte volna szörnyű halálát Szarka Istvánné, *ha Ligeti Jakab kalauz hirtelen oda nem ugrik és ki nem rántja az asszonyt a halál torkából.* Ily módon Szarka Istvánnénak egy kis ijedségen kívül semmi baja nem történt. Az önfeláldozó kalauzt az utasok lelkesen megéltjezték.

* **Betörők a vasuti állomáson.** Az államvasutak debreczeni pályaudvarán tolvajok garázdálkodtak. Minthogy az áruval rakott kocsikat és raktárakat az éjjeli őröktől megdézsmálni nem tudták, az állomás félre eső helyén álló személykocsikat fosztották ki. Az ólomzárral elzárt kocsikat felnyitották és az ott talált zönyegeket elvitték. A kár körülbelül száz koronára tehető.

* **Vonatösszeütközés.** Bécsből jövő esti gyorsvonat a pozsonyi atagut felett összeütközött egy arra haladó tehervonattal. Utasok nem sérültek meg, de 3 teherkocsi és a mozdony hasznavehetetlenné vált. A gyorsvonat késéssel folytatta utját.

x **Legujabb női ruhakelméket** és más divatáru cikkekét légezészerűbb **Braunfeld Sándor** áruházában beszerezni, a mennyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb **szabott ár** minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a túlfizetés ki van zárva.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

- 23, 22, 17, 9, 3. A legelső magyar ember.
 2, 24, 4, 6. Ásvány.
 18, 26, 26. A menyasszonyt így is hívják.
 21, 7, 5, 25, 10. Hosszúfülü állat.
 13, 12, 19. Reá ülnek.
 14, 15, 11, 15. Ruhát tisztítanak vele.
 12, 8, 15, 1. A keserü ellentéte.
 27, 16. Két betű az „abc“-ből.
 1—27. Egy népdal első sora.

Ezén rejtvény megfejtését deczember hó 21-én megjelenő 43-ik számunkban hozzuk.

A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.
 A megfejtés határideje deczember 17.

A folyó évi 39 ik számban közölt rejtvény megfejtése:

„Nincs eszembe semmi olyan nóta,
 A mi édes hozzád méltó volna.
 Szeretnék a föld mélyéből venni
 Olyat, minőt nem hallott még senki.“

Közl: Kovács Béla Losonc, 1902. november hó 19.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzas útján Kanyó István nyerte meg, kinek címére Temesváry A. „Bumli“ című kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. T.-Lucz. Köszönjük, megkaptuk s legközelebb hozni fogjuk!

N. J. Homonna. Előfizetése szeptember hó 1-én lejárt.

Többeknek helyszüke miatt a jövő számban.

Felelős szerkesztő: Zsivkovics Antal

HIRDETÉSEK

felvételnek a

„Haladás“

kiadóhivatalában.

Mindszent-utca 4. szám.

GROSZMAN LIPÓT

az „Arany csizmához“ címzett

magyar gyártmányu, karlsbadi és sajátkészítményű

czipóraktárába

Miskolczon, Széchenyi-utca 101. szám alatt,
 (Lloyd-szállodával szemben)

az **őszi és téli idényre** megérkeztek és rendkívül nagy választékban kaphatók

férfi, női és gyermekczipők és csizmák

ugyszintén saját készítményű férfi **bagaria** csizmák.

Előkelő összeköttetéseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat **bámulatos olcsó árban** árusíthatom.

Egyben bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a valódi „**MACART**“ czipő-ujdon-ságomra, mely mindennemű lábtájást egyrészt elmulaszt, másrészt megszüntet, e tekintetben a legjobban ajánlhatom s kizárólagosan nálam kapható.

Vasuti és gyári alkalmazottak 10% engedményben rész sülnek. — Valódi oroszországi női és férfi **sárczipők** a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban beszerezhetők — Általános ismert szoliditásomnál fogva egész bizalommal kérem a n. é. közönség szíves pártfogását és maradok tisztelettel

GROSZMAN LIPÓT.

Chebraux és sárga czipő-kenőcsök a legjobb minőségben és legolcsóbb árban.

„Barangol és zug az őszi szél...“

s míg átsurran a lombtalan ágakon,
 panaszosan sugja, hogy

itt a tél,

mikor becsülete van mindennek,
 ami meleg.

— Kitünő meleg —

utazó bundák,
 sipkák, lábzsákok, botosok
 és minden más szűcsáru czikkek

Kaphatók

VÖNEKY MIHÁLY

szűcsnél

Kazinczy-utca, a Seper-szállodával szemben.

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjeggyel vannak ellátva.

RÁCZJENŐ gyógyyszerésznél

MISKOLCZON,

„AZ ARANY SZARVASHOZ” ezimzett gyógyszerárában

kaphatók 15 év óta közkedveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczenőcs.** Számos hölgy általa jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arcz- és kéz bőrének helyrehozására — teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőktől késő korig megóvjaa, egy tégely 1 kor. Hozzá **iris balzsam szappan**, 1 db. ára 70 fill. Hozzá **Vénus arczpor**, fehér, rózsás és erém színűekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. **Pyrethro Salicyl szájeessentia** néhány esettel egyszeri száje-öblögető vizbe, kellemes szájeíz kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá **(Pyrethro) növény fogpor**, mely a fogakat desztinálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájezsereimeket nem használták és fogfájás van, ajánljatik a kitünő jó hatású **(Pyrethro) sveitzi fogesepp.** 1 üveg ára 50 fillér.

Forgalomban van és közmegalógedéssel használják a
Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port, 1 doboz ára 1 korona.
Szőrvesztőnek Depillatoriumot, 1 üveg 1 korona.
Rűn (Crúhatka ellen) Naphitol kenőcs, 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.
Köszvény ellen — II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik
Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonmásokat, úgy mennyiségleg, mint minőségleg és okosságukkal föltilmuljak; úgy, hogy általában hazai szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerértára, Király-utca 12. szám.

Rendelési cím: **RÁCZ Jenő** gyógyszerész Miskolczon.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beki-
 dással jutányosabban jön.

Utánzásoktól tessenek óvakodni.

3. **Hajerősítő (balzsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetemi tanár előírása szerint készítve, a hajhullást és fejbőrkipusodást meggátolja, valamint egyéb fejbőr-betegségektől megóv és kellemes illatúval fogva szívesen alkalmaztatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

4. **RÁCZ Jenő keleti „Balzsam bajuspedrője”** soha meg nem avasodó, zsírmontes balzsamokból készítve, igen kellemes illatú, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.

5. **Cannabin** (tyukszembalzsam), biztos hatású és legkönyvelmosobben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Migrain, főfájás, nátha ellen bedörzsölő és szagoló szer, Jaszmin ether 1 üveg 80 fillér.

Fagyás ellen Északi dr. Kepes fagykeuőcs, 1 tégely 1 korona.
Hajfestésre Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.